

Τεύχος 2 - 2013

■ Editorial

Εκδότης:

Safer Internet Hellas,
Επικεφαλής Δράσης
Ενημέρωσης *Saferinternet.gr*,
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς
Διαδικτύου

Email: info@saferinternet.gr

Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Τηλ. 210 6212365
Email: vsamara@sihellas.org

Περιεχόμενα

Online δικαιώματα και υποχρεώσεις: με τα μάτια του Πάνελ Νέων του <i>Saferinternet.gr</i>	2
Ασφαλώς...στο Διαδίκτυο με M@ντινάδες!	5
«Top 10» λίστα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων στο Διαδίκτυο σύμφωνα με τους ανηλικούς	6

Αγαπητοί φίλοι,

Σε συνέχεια του τεύχους Φεβρουαρίου, δίνουμε και στο δεύτερο newsletter μας για το 2013 βήμα στους εφήβους να μας πουν ποια πιστεύουν ότι είναι τα σημαντικά δικαιώματα και ποιες οι σημαντικές υποχρεώσεις μας στο Διαδίκτυο, στο πλαίσιο των φετινού επετειακού εορτασμού για την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου που έκλεισε με όλες τις εκδηλώσεις πριν από λίγες ημέρες.

Στο πλαίσιο του εορτασμού, υλοποιήθηκε πρωτότυπος διαγωνισμός μαντινάδας με τίτλο «Ασφαλώς...στο Διαδίκτυο με M@ντινάδες!», με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών των νομών Ηρακλείου και Ρεθύμνου για τα θέματα της ασφαλούς πλοήγησης στο Διαδίκτυο. Συγχαίρουμε την πρωτοβουλία, και σας παραθέτουμε τις νικητήριες μαντινάδες που θα σας ευαισθητοποιήσουν με το δικό τους, μοναδικό τρόπο!

Τέλος, σας παρουσιάζουμε την «Top 10» λίστα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων στο Διαδίκτυο σύμφωνα με τους ανηλικούς, έτσι όπως ανέδειξαν τα αποτελέσματα κλειστού διαδικτυακού ερωτηματολογίου που εκπόνησε η Δράση *Saferinternet.gr* την περίοδο 23/10/2012 έως 15/01/2013 με αποδέκτες παιδιά και εφήβους, γονείς και εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.

Μπορείτε πάντα να διαβάζετε τα νέα μας στο Facebook (www.facebook.com/Saferinternet.gr) ή να μας ακολουθείτε στο Twitter (www.twitter.com/SaferinternetGR).

Σας ευχόμαστε ολόψυχα καλή Σαρακοστή και καλό Πάσχα!

Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».

safeLine.gr
ΤΑΞΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ - IT, SAFENET

www.safeline.gr
Καταγγείλετε
παράνομο περιεχόμενο
στο Διαδίκτυο

Γραμμή Βοήθειας
ΥΠΟ ΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΜΠΙΣΤΗΣ ΥΠΕΥΘ. ΔΙΑΧΕΙΡ. ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ 800 11 800 15

800 11 800 15
Εάν το Διαδίκτυο
δυσκολεύει τη ζωή του παιδιού σας
ζητήστε βοήθεια

■ Online δικαιώματα και υποχρεώσεις: με τα μάτια του Πάνελ Νέων του Saferinternet.gr

Εισηγείται ο Σπύρος Λύτρας

Δικαίωμα: *Να μπορείς ΕΥΚΟΛΑ να αναφέρεις ύποπτες ή ενοχλητικές συμπεριφορές στους διαχειριστές των εκάστοτε ιστοχώρων*

Όπως γνωρίζουν οι περισσότεροι χρήστες του Διαδικτύου, σε κάθε ιστότοπο στον οποίο είναι δυνατή η επικοινωνία ανάμεσα στους χρήστες, εκδηλώνονται ορισμένες φορές συμπεριφορές αρκετά ενοχλητικές. Ένας από τους ευκολότερους τρόπους καταπολέμησης του φαινομένου αυτού, είναι η αναφορά των συμπεριφορών εκείνων στους διαχειριστές των ιστοτόπων. Δυστυχώς, κυρίως σε μικρής ισχύος ιστοτόπους, είναι πολύ δύσκολη η επικοινωνία χρήστη-διαχειριστή και ως αποτέλεσμα και η αναφορά των διαφόρων ενοχλητικών εκδηλώσεων. Ένα παράδειγμα των εκδηλώσεων αυτών, είναι η εντατική παρενόχληση χρηστών μέσω προσωπικών μηνυμάτων ή και δημοσιεύσεων, ορατών προς όλους τους χρήστες. Η δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας του κάθε χρήστη με τους διαχειριστές είναι ένα σημαντικό δικαίωμα, το οποίο για κανένα λόγο δεν θα πρέπει να στερείται από τα άτομα. Προσωπικά πιστεύω πως πρέπει να είναι εύκολη η αναφορά ενοχλητικών ή ακόμα και ύποπτων συμπεριφορών στους διαχειριστές, και κάθε ιστότοπος είναι αναγκασμένος να δημιουργεί ένα σύστημα άμεσης επικοινωνίας χρήστη-διαχειριστή. Ένας ακόμα πιο αποτελεσματικός τρόπος καταπολέμησης του προβλήματος, θα ήταν ο έλεγχος των σχολίων και των συνομιλιών από τους ίδιους τους διαχειριστές. Φυσικά αυτή είναι μία αρκετά δύσκολα πραγματοποιήσιμη ιδέα.

Υποχρέωση: *Να διασταυρώνεις την εγκυρότητα των πληροφοριών στο Διαδίκτυο*

Προχωρώντας, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της διασταύρωσης των πληροφοριών που μας παρέχουν οι ιστότοποι πληροφόρησης. Το Διαδίκτυο είναι ένας ελεύθερος χώρος στον οποίο ο καθένας μπορεί να γράψει οτιδήποτε. Για το λόγο αυτό, οι πληροφορίες που θα αποκομίσουμε από κάποιον ιστότοπο δεν είναι απαραίτητο να είναι έγκυρες. Φέρνοντας ένα παράδειγμα, όταν αναζητάμε πληροφορίες μέσω του Διαδικτύου για κάποια εργασία, κάτι πολύ συνηθισμένο για τους σημερινούς μαθητές, πρέπει πάντοτε να ελέγχουμε τις πληροφορίες μας, μέχρι να είμαστε απολύτως σίγουροι πως είναι έγκυρες. Η ενέργεια αυτή έχει ως κύριο στόχο της τη σωστή πληροφόρηση του ατόμου. Ποτέ δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι για κάποια διαδικτυακή πληροφορία, αν και υπάρχουν ιστότοποι που εξειδικεύονται αποκλειστικά στην έγκυρη διακίνηση εκείνων προς τους χρήστες. Γενικότερα, προς το παρόν, δεν γίνεται το Διαδίκτυο να μας παρέχει πάντοτε έγκυρη πληροφόρηση. Πρέπει πάντοτε, ως σωστοί χρήστες του Διαδικτύου, να διασταυρώνουμε ό,τι πληροφορία βρίσκουμε σε μία ιστοσελίδα, με πληροφορίες άλλων πηγών, του Διαδικτύου ή ακόμα και κάποιου βιβλίου, πηγή συνήθως εγκυρότερη, διότι έχει ελεγχθεί προτού εκδοθεί. Έτσι, ως χρήστες, υποχρέωσή μας είναι η διασταύρωση των διαδικτυακών πληροφοριών.

Εισηγείται η Βανέσσα Καραμπλιά

Δικαίωμα: *Να μπορείς να μιλάς σε κάποιον έμπιστο που μπορεί να σε βοηθήσει για το τι σε έχει ενοχλήσει στο Διαδίκτυο*

Το Διαδίκτυο έχει αλλάξει πια τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε, διαβάζουμε, ενημερωνόμαστε και ψυχαγωγούμαστε. Είναι ένας νέος απέραντος κόσμος όπου χιλιάδες άνθρωποι απ' όλον τον κόσμο παρεμβαίνουν είτε με θετικό είτε με αρνητικό τρόπο. Είναι πιθανό στην ηλικία της εφηβείας να παρασυρθείς από τον κόσμο που σου ανοίγεται στο Διαδίκτυο και να βρεθείς θύμα άλλων που θέλουν το κακό σου. Τότε μπαίνεις σε ένα λαβύρινθο που σε παγιδεύει και σε πληγώνει, όχι μόνο ψυχικά αλλά μερικές φορές και σωματικά, ιδιαίτερα αν θέλεις να το αντιμετωπίσεις μόνος. Ό,τι σε ενοχλεί πρέπει να το

ξέρουν όχι μόνο οι φίλοι σου, αλλά και άνθρωποι που εμπιστεύεσαι για να σε βοηθήσουν, όπως οι γονείς, οι καθηγητές ή και κάποια μεγαλύτερα αδέρφια. επίσης, πρέπει να υπάρχει κατάλληλο τμήμα παραπόνων υπό την καθοδήγηση υπευθύνων -ιδιαίτερα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης- ώστε να μην αισθάνεσαι απροστάτευτος. Όλοι τους κερδίζουν από την ενασχόλησή σου με το Διαδίκτυο. Μόνος σου είναι δύσκολο να τα καταφέρεις και γι' αυτό το λόγο πρέπει να έχεις το δικαίωμα να συμβουλευέσαι/απευθύνεσαι σε ανθρώπους που μπορούν να σε βοηθήσουν.

Υποχρέωση: Να εκφράζεσαι ελεύθερα στο Διαδίκτυο, αλλά πάντα με σεβασμό απέναντι στους άλλους χρήστες

Αντίστοιχα υποχρέωση δική σου είναι η «ευγένεια» ως προς τον τρόπο που πρέπει να συμπεριφέρεσαι στο Διαδίκτυο. Μπορείς να εκφράζεσαι ελεύθερα αλλά πάντα μέχρι ενός ορίου. Οι φωτογραφίες που ανεβάζεις πρέπει να σέβονται τους εικονιζόμενους και τα κείμενα να εκφράζουν τις απόψεις σου χωρίς όμως να είναι προσβλητικές. Όταν αναφέρονται σε φίλους σου να έχεις την άδειά τους. Αυτοί είναι απλοί κανόνες που πρέπει να τηρούμε κατά τη διάρκεια που πλοηγούμαστε, εργαζόμαστε και διασκεδάζουμε στο Διαδίκτυο. Να μην κάνουμε ποτέ ό,τι δε θέλουμε να μας κάνουν.

Φέτος που η Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου κλείνει 10 χρόνια από τον πρώτο εορτασμό, εύχομαι όλοι να συμβάλουμε στην προσπάθειά του Saferinternet!

Εισηγείται ο Κωνσταντίνος Στεργίου

Δικαίωμα: Να μπορείς να δημιουργείς περιεχόμενο στο διαδίκτυο

Το να μπορεί ένας χρήστης του Διαδικτύου να δημιουργεί περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, είναι ίσως από τα πιο βασικά δικαιώματα που πρέπει να απολαμβάνει, ωστόσο συνήθως παραβλέπεται ως αυτονόητο από τους συνομηλίκους μου. Αποτελεί πραγματικότητα, πως μια μεγάλη μερίδα των εφήβων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο δε δημιουργούν υλικό καθ' οιονδήποτε τρόπο, ούτε έστω σχόλια ή ομιλίες σε φόρουμ. Οι λόγοι για τους οποίους οι νέοι δεν δημιουργούν περιεχόμενο ποικίλουν. Ίσως ένας από τους συνηθέστερους παράγοντες είναι η έλλειψη χρόνου αλλά και κινήτρων, καθώς οι περισσότεροι χρήστες χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο κυρίως για ψυχαγωγικούς σκοπούς και προτιμούν να επισκεφθούν διάφορες ιστοσελίδες, από το να δημιουργήσουν οι ίδιοι εποικοδομητικό περιεχόμενο. Ωστόσο, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός, ότι οι νεότεροι χρήστες συγκριτικά με τους μεγαλύτερους σε ηλικία, που δεν είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, γίνονται σιγά-σιγά περισσότερο παραγωγικοί, δίνοντας έτσι την ελπίδα πως όταν μεγαλώσουν θα μπορούν να ανταποκρίνονται στις τεχνολογικές προκλήσεις με μεγαλύτερη ευχέρεια απ' ό,τι η σημερινή γενιά, παραμένοντας ενεργοί δημιουργοί.

Υποχρέωση: Να σέβεσαι την πνευματική ιδιοκτησία των άλλων

Μια αλληλένδετη υποχρέωση που επισύρει το δικαίωμα στη δημιουργία περιεχομένου είναι ο σεβασμός της πνευματικής ιδιοκτησίας των άλλων. Ως δημιουργός ενός έργου πρέπει να έχει κανείς το δικαίωμα να ελέγχει τι κάνουν οι άλλοι με το έργο του. Όπως ακριβώς σεβόμαστε την ιδιοκτησία των άλλων και δεν παίρνουμε κάτι που δεν μας ανήκει, έτσι και στον ψηφιακό κόσμο δεν «κατεβάζουμε» αρχεία χωρίς τη συγκατάθεση των δημιουργών. Με αυτόν τον τρόπο αναγνωρίζουμε και εκτιμούμε όλη την πνευματική εργασία που απαιτείται για να δημιουργηθούν τα έργα και επίσης βοηθούμε όλους τους ανθρώπους που εμπλέκονται στην υλοποίηση μιας ιδέας και δούλεψαν σκληρά για να δημιουργήσουν πχ. ένα βίντεο, μια μουσική, μια ταινία, να πληρωθούν. Επειδή ο όρος πνευματική ιδιοκτησία παραπέμπει πολλές φορές και σε δύσκολες νομικές έννοιες, οι νέοι και οι έφηβοι δεν είναι ενημερωμένοι στον ίδιο βαθμό με τους ενήλικες, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν ότι πιθανώς να διαπράττουν κάποια παρανομία όταν «κατεβάζουν» υλικό, όπως ταινίες ή παιχνίδια από το Διαδίκτυο, από τη στιγμή που ο ψηφιακός κόσμος

προσφέρει ελευθερία σε πάρα πολλά επίπεδα. Ωστόσο, υπάρχουν πολύ σοβαρές νομικές κυρώσεις για τους παραβάτες, καθώς η κοινοτική νομοθεσία αναγνωρίζει ψηφιακά δικαιώματα στους δημιουργούς στο Διαδίκτυο. Παρόλα αυτά, υπάρχει τρόπος να χρησιμοποιούν οι χρήστες στο Διαδίκτυο έργα των δημιουργών με τα λεγόμενα «creative commons», άδειες που επιτρέπουν στους δημιουργούς να δηλώσουν εύκολα ποια δικαιώματα διατηρούν και ποια δικαιώματα παραμερίζουν, ώστε να μπορούν οι χρήστες να χρησιμοποιούν ή να αναμεταδίδουν τα έργα τους στο Διαδίκτυο νόμιμα.

Εισηγείται η Εύα Μυλωνά

Δικαίωμα: Να μπορείς να μάθεις πώς να προστατεύεσαι στο Διαδίκτυο

Το Διαδίκτυο είναι ένας χώρος που δίνει στον εκάστοτε χρήστη τη δυνατότητα να αναπτύξει μια καινούρια ζωή, παράλληλη με την πραγματική του, με τα προφίλ που δημιουργεί στα διάφορα κοινωνικά δίκτυα, με την εγγραφή του σε ιστοσελίδες και γενικότερα με τον τρόπο που χειρίζεται το χρόνο του στο Διαδίκτυο. Συνεπώς, όπως στην πραγματικότητα υπάρχει μέριμνα για την προστασία της ζωής μας, έτσι και στο διαδίκτυο δικαιούμαστε να μπορούμε να προστατευτούμε από τους πάμπολλους κινδύνους που υπάρχουν. Οι διάφοροι φορείς, λοιπόν, όπως το σχολείο, οι γονείς, δράσεις όπως το Saferinternet, η πολιτεία αλλά και οι παρέες των παιδιών, είναι απαραίτητο να ενημερώνουν διαρκώς τους νέους χρήστες από μικρή ηλικία, τόσο για το ποιόν των κινδύνων, όσο και για τον τρόπο αποφυγής τους. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να γνωρίζει κανείς ποιοι είναι οι κίνδυνοι, να έχει δηλαδή συνείδηση αυτών, διότι αυτό από μόνο του μπορεί να τους απομακρύνει. Παράλληλα, οι παραπάνω φορείς οφείλουν να βρίσκονται ανά πάσα στιγμή δίπλα στο παιδί για να το υποστηρίξουν. Η προστασία αυτή θα πρέπει να παρέχεται εύκολα και γρήγορα και από τις ιστοσελίδες, για παράδειγμα με το report button, ώστε να αποφευχθεί η σύγχυση στο νέο που αισθάνεται απροστάτευτος.

Υποχρέωση: Να προστατεύεις την εικόνα σου στο διαδίκτυο όπως και στο φυσικό κόσμο

Παρόλο που το να μπορεί κανείς να μάθει πώς να προστατεύεται στο Διαδίκτυο είναι δικαίωμα όλων, είναι υποχρέωση του κάθε χρήστη να προστατεύει την εικόνα που έχει δημιουργήσει στο Διαδίκτυο. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο χρήστης έχει δεχθεί τη σωστή παιδεία σχετικά με το θέμα, και έχει λάβει την απαραίτητη ενημέρωση και καθοδήγηση από το περιβάλλον του, θα λέγαμε πως είναι στη δική του ευθύνη το αν θα ακολουθήσει ή όχι τις συμβουλές που του δόθηκαν. Ακόμη, όμως, και να μην έχει ενημερωθεί από τους γύρω του, πρέπει κανείς να καταλάβει ότι η εικόνα μας στο Διαδίκτυο δεν είναι εντελώς άσχετη με την πραγματική μας. Αντιθέτως, έχουν πολύ στενή σχέση και αλληλεπίδραση. Μια διαδικτυακή εικόνα προκλητική και χυδαία θα επηρεάσει σημαντικά ένα ήσυχο και συνετό άτομο στην πραγματική ζωή, και το αντίστροφο. Γι' αυτό, δεν πρέπει να αφήνουμε την εικόνα μας στον κυβερνοχώρο ανοιχτή σε κάθε απειλή, γνωρίζοντας, μάλιστα, πόσο εύκολο είναι αυτή να αλλοιωθεί από τρίτους, είτε για πλάκα, είτε εσκεμμένα για τους δικούς τους, όχι και τόσο ηθικούς, σκοπούς. Ρυθμίσεις ασφαλείας και απόκρυψη των προσωπικών μας στοιχείων δύνανται να μας προστατεύσουν από τους επιτήδειους και να διατηρήσουν την εικόνα μας, όπως ακριβώς τη θέλουμε εμείς.

■ Ασφαλώς... στο Διαδίκτυο με M@ντινάδες!

Με αφορμή το φετινό επετειακό εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου, και με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών των νομών Ρεθύμνου και Χανίων, ώστε να χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες με ασφάλεια, διοργανώθηκε στην Κρήτη διαγωνισμός μαντινάδας με γενικό θέμα «Ασφάλεια στο Διαδίκτυο». Τη διοργάνωση του διαγωνισμού είχε ο Σύμβουλος Πληροφορικής Δυτικής Κρήτης, Γιώργος Γώγουλος, σε συνεργασία με τον Μανόλη Φραγκονικολάκη, Υπεύθυνο ΚΕΠΛΗΝΕΤ Χανίων, ο οποίος ανέλαβε τη διαχείριση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας παρουσίασης των μαντινάδων.

Οι άξονες καθορίστηκαν μέσα από τη γενικότερη θεματολογία για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο όπως ενδεικτικά η ορθή και ασφαλής πλοήγηση των μαθητών στο Διαδίκτυο, οι συμπεριφορές υπερβολικής ενασχόλησης, οι κίνδυνοι από την αλόγιστη και χωρίς κανόνες χρήση, τα ζητήματα ασφάλειας στους χώρους κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις μας στους online κόσμους κ.α.

Στο διαγωνισμό προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν όλα τα σχολεία της Α΄θμιας και Β΄θμιας εκπαίδευσης των παραπάνω νομών. Τα τρία βασικά βραβεία δόθηκαν σε εκείνες τις μαντινάδες που πήραν την υψηλότερη βαθμολογία ως προς το θέμα τους, τις επιμέρους ιδέες και τη γενικότερη σύλληψη, τη γλώσσα και το ύφος, καθώς και τα εξωτερικά μορφολογικά τους στοιχεία.

Ειδικότερα, την πρώτη θέση κατέλαβε η μαντινάδα του μαθητή της Γ΄ Λυκείου του ΓΕΛ Ελ. Βενιζέλου Χανίων, Αντώνη Κουράκη, με υπεύθυνη καθηγήτρια την Μπέττυ Χίνου:

Μιλούνε για το ίντερνετ

Μιλούνε για το ίντερνετ
μ' άνθρωπος δε γνωρίζει
φυτό αν είναι αγκαθωτό
ή βιόλα που μυρίζει.

Το δεύτερο βραβείο κέρδισε η μαντινάδα των μαθητριών της Β΄ Λυκείου του 1^{ου} Γενικού Λυκείου Ρεθύμνου, Αργυρώς Ζακάκη, Μαρίας Σαλονικίου, Κυριακής Σαριδάκη, Γεωργίας Ηλιάκη, και Χαρίκλειας-Γεωργίας Πατένα, με υπεύθυνους καθηγητές τη Μαρία Ζαγκαράκη, τον Πρόδρομο Καραδελόγλου και την Κυριακή Κουρκούλη:

Μια μαντινάδα

Μια μαντινάδα θα σου πω και άνοιξε τ' αφτιά σου,
στο ίντερνετ όντε θα μπειξ ξάνει τα βήματα σου.

Τέλος, η μαντινάδα που κέρδισε την τρίτη θέση του διαγωνισμού ανήκει στον μαθητή Ιπποκράτη Μπουτζουκάκη της Γ΄ τάξης του 2^{ου} Γυμνασίου Χανίων, με υπεύθυνη καθηγήτρια τη Μαρία Χατζάκη:

Σερφάροντας στο Ιντερνέτ

Σερφάροντας στο Ιντερνέτ
χίλια να έχεις μάθια
γιατί βαδίζεις σα τυφλός
σε δρόμο με αγκάθια

Τρία ακόμη ειδικά βραβεία δόθηκαν σε μαντινάδες που ξεχώρισαν ως προς την ευστοχία του μηνύματος, την πρωτοτυπία της διατύπωσης και την εκφραστικότητα τους. Μπορείτε να δείτε όλες τις μαντινάδες στη διεύθυνση http://mantinades4edu.blogspot.gr/p/blog-page_26.html.

Η εκδήλωση για τη βράβευση των συμμετεχόντων θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της Έκθεσης Μαθητικής Δημιουργίας έργων Πληροφορικής, στις 19 & 20 Απριλίου στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου (ΚΑΜ) στο παλιό λιμάνι των Χανίων.

■ «TOP TEN» λίστα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων στο Διαδίκτυο σύμφωνα με τους ανηλίκους

«TOP TEN» λίστα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων στο Διαδίκτυο σύμφωνα με τους ανηλίκους ανέδειξε κλειστό online ερωτηματολόγιο της Δράσης *Saferinternet.gr* του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου που υλοποιήθηκε την περίοδο 23/10/2012 έως 15/01/2013 με αποδέκτες παιδιά και εφήβους, γονείς, και εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης¹.

Πρώτο στη λίστα των 10 κορυφαίων online δικαιωμάτων που επιθυμούν να απολαμβάνουν οι ανήλικοι **αναδείχθηκε η προστασία της ιδιωτικότητάς τους με 83,8%**, ενώ ακολουθεί **το δικαίωμα ελέγχου στα δεδομένα που αναρτούν** (58,2%). Τρίτο κατά σειρά είναι **να μην παρενοχλούνται από επιτήδειους στο Διαδίκτυο** (57,8%), κάτι που συνδέεται με το ακριβώς επόμενο δικαίωμα στη λίστα, δηλαδή **να μπορούν να αναφέρουν εύκολα ύποπτες ή ενοχλητικές συμπεριφορές στους διαχειριστές των εκάστοτε ιστοχώρων** (52,8%). Στην 5^η θέση βρίσκουμε **το δικαίωμα να μαθαίνουν πώς να προστατεύονται στο Διαδίκτυο** (50,1%).

Το δικαίωμα στο ποιοτικό περιεχόμενο στο Διαδίκτυο και η αποφυγή επιβλαβούς ή ενοχλητικού περιεχομένου έρχεται στην 6^η θέση (40%), ενώ **το δικαίωμα των ανηλίκων να μπορούν να παίζουν και να συνομιλούν με τους φίλους τους** καταλαμβάνει την 7^η θέση (38,6%). Στην 8^η και 9^η θέση αντίστοιχα τοποθετούνται **το δικαίωμα των ανηλίκων να βοηθούν τους φίλους τους να πλοηγούνται με ασφάλεια** (25,9%), και **να μπορούν να μιλούν σε κάποιον έμπιστο για το τι τους έχει ενοχλήσει στο Διαδίκτυο** (24%).

Τελευταίο στη λίστα με μόλις 15,5%, είναι **το δικαίωμα των ανηλίκων να μπορούν να δημιουργούν περιεχόμενο στο Διαδίκτυο**, γεγονός που δείχνει πως οι νέοι είτε δε γνωρίζουν πώς να δημιουργούν ποιοτικό περιεχόμενο, είτε προτιμούν να ψυχαγωγούνται από τους ιστοχώρους στο Διαδίκτυο, παρά να είναι οι ίδιοι ενεργοί δημιουργοί.

Είναι ενδιαφέρον το γεγονός, ότι μερικά από τα παραπάνω δικαιώματα τέθηκαν στην ίδια θέση από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς, αλλά για κάποια από τα δικαιώματα υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των τριών ομάδων «Ανήλικοι – Γονείς – Εκπαιδευτικοί» (βλ. γράφημα στη σελ. 8).

Αντίστοιχα, πρώτο στη λίστα των 10 κορυφαίων online υποχρεώσεων που οφείλουν να σέβονται οι ανήλικοι online, με ποσοστό **73,2%** **αναδείχθηκε ο σεβασμός των προσωπικών δεδομένων των άλλων χρηστών (π.χ. φωτογραφίες) και και η μη ανάρτηση τέτοιων δεδομένων χωρίς έγκριση**, κάτι που δείχνει αντιστοιχία με το Νο 1 δικαίωμα της ιδιωτικότητας όπως έχει ήδη επισημανθεί. Δεύτερη κατά σειρά υποχρέωση των ανηλίκων: **να κρατούν απόρρητους τους προσωπικούς τους κωδικούς στο Διαδίκτυο, ακόμη και από τους καλύτερους τους φίλους και να επιλέγουν δύσκολους κωδικούς** (57,5%) και τρίτη υποχρέωση **να μην παρενοχλούν άλλους στο Διαδίκτυο** (52,9%). Στην

¹ Στο online ερωτηματολόγιο ανταποκρίθηκαν 917 ανήλικοι, 831 εκπαιδευτικοί και 373 γονείς. Οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν τα 5 πιο σημαντικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, από δύο λίστες 10 επιλογών.

τέταρτη θέση τοποθετείται η υποχρέωση των νέων **να αποφεύγουν αγνώστους και να αναφέρουν ύποπτες/επιβλαβείς ή παράνομες συμπεριφορές στο Διαδίκτυο** (51,2%) ενώ στην 5^η θέση κατατάσσεται η υποχρέωση **σεβασμού της πνευματικής ιδιοκτησίας των άλλων στο Διαδίκτυο** (48,6%).

Η υποχρέωση του να εκφράζονται οι ανήλικοι ελεύθερα στο Διαδίκτυο, αλλά πάντα με σεβασμό απέναντι στους άλλους (45%) καταλαμβάνει την 6^η θέση ενώ το να βοηθούν τους φίλους τους και τους μικρότερους να πλοηγούνται με ασφάλεια στο Διαδίκτυο, όπως το κάνουν και τα ίδια έρχεται στην 7^η θέση (39,2%). Στην 8^η και 9^η θέση αντίστοιχα τοποθετούνται η υποχρέωση τους **να προστατεύουν την εικόνα τους στο Διαδίκτυο όπως και στο φυσικό κόσμο** (37,6%) και **να διασταυρώνουν την εγκυρότητα των πληροφοριών στο Διαδίκτυο** (25,1%). Τελευταία υποχρέωση στην κατάταξη με μόλις 21,1%: **να πλοηγούνται σε ιστοσελίδες που αρμόζουν στις ηλικίες τους, να σέβονται τους ηλικιακούς περιορισμούς που θέτουν οι δικτυακοί τόποι, και να γνωρίζουν τυχόν Όρους Χρήσης και Πολιτικές Απορρήτου**, γεγονός που δείχνει πως οι ανήλικοι όχι μόνο δεν διαβάζουν τις Πολιτικές Απορρήτου και τους Όρους Χρήσης αλλά δεν συνειδητοποιούν και τους κινδύνους που εγκυμονεί το ακατάλληλο για αυτούς περιεχόμενο.

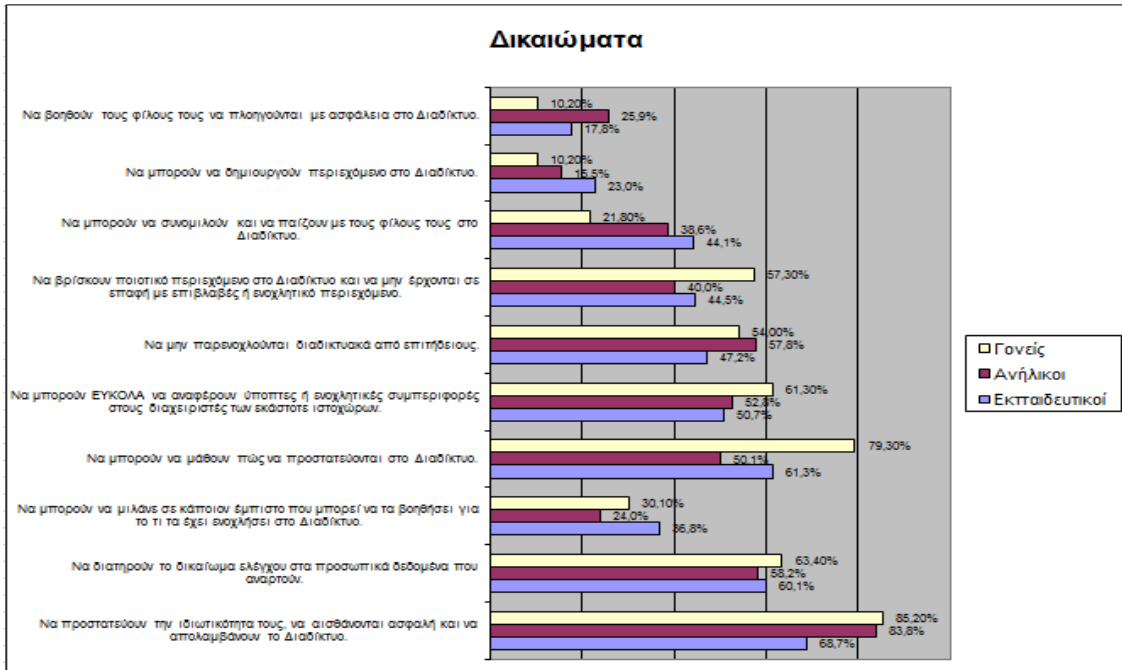
Είναι σημαντικό να παρατηρήσουμε πως οι περισσότερες από τις παραπάνω υποχρεώσεις σε αντίθεση με τα δικαιώματα τέθηκαν σε τελείως διαφορετικές θέσεις από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς, με εξαίρεση τις πρώτες δυο υποχρεώσεις, καταδεικνύοντας σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των τριών ομάδων «Ανήλικοι – Γονείς – Εκπαιδευτικοί» (βλ. γράφημα στη σελίδα 9).

Η Δρ. Βερόνικα Σαμαρά, Συντονίστρια του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, θέτει το εξής ζήτημα με βάση τα παραπάνω ως προς τα δικαιώματα: *«Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι οι ανήλικοι ζητούν επιτακτικά να προστατεύεται η ιδιωτικότητά τους στο Διαδίκτυο, όταν οι ίδιοι αναρτούν σχεδόν καθημερινά υλικό που καθιστά αυτή την ιδιωτικότητα απλά αδύνατη. Πώς είναι δυνατόν, όταν αναρτούν φωτογραφίες –πολλές φορές πολύ προσωπικές ή που τους στοχεύουν στον πραγματικό κόσμο– να αναμένουν μετά από το Διαδίκτυο και τους παρόχους των υπηρεσιών του να τους προστατεύσουν; Ας το σκεφθούν αυτό, πριν δημοσιεύσουν οτιδήποτε online».*

Παράλληλα, συμπληρώνει για τις υποχρεώσεις πως: *«Είναι, επίσης, ενδιαφέρον το γεγονός ότι οι ανήλικοι θέτουν ως πρωταρχική τους υποχρέωση να σέβονται τα δεδομένα των άλλων χρηστών, όταν οι ίδιοι αναρτούν καθημερινά π.χ. στους ιστοχώρους κοινωνικής δικτύωσης φωτογραφίες φίλων ή συμμαθητών τους, χωρίς να έχουν ζητήσει πριν συναίνεση γι' αυτό. Αντίστοιχα, ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι διασταύρωση της εγκυρότητας των διαδικτυακών πληροφοριών, η πλοήγηση σε ηλικιακά κατάλληλες ιστοσελίδες και η γνώση των όρων χρήσης και των πολιτικών απορρήτου, ζητήματα που άπτονται άμεσα της υπεύθυνης και ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου, βρίσκονται στις δύο τελευταίες θέσεις της λίστας».*

Στην επόμενη σελίδα παρατίθενται σε γραφική μορφή τα αποτελέσματα του κλειστού online ερωτηματολογίου αναφορικά με τα παραπάνω δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.

Γράφημα της λίστας των «Top Ten» δικαιωμάτων στο Διαδίκτυο με την παραπάνω ταξινόμηση των ανηλίκων και την αντίστοιχη ταξινόμηση των 10 δικαιωμάτων από γονείς και εκπαιδευτικούς

Γράφημα της λίστας των «Top Ten» υποχρεώσεων στο Διαδίκτυο με την παραπάνω ταξινόμηση των ανηλίκων και την αντίστοιχη ταξινόμηση των 10 υποχρεώσεων από γονείς και εκπαιδευτικούς

